

LENINA KAROĢS

VISU ZEMJU PROLETARIESI,
SAVIENOJĪETIES!

SESTDIEN,
1986. GADA
30. AUGUSTA
Nr. 104 (5488)

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS
UN PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

Iznāk kopā
1950. gada aprīlī,
Maksā 3 kap.

Pasauli — bez kodolieročiem!

Labas gribas mītiņš

Strādnieki, kolhoznieki, inženier-
tehniskie darbinieki un kalpotāji — visi rajona darbalādis kvēlī atbalsta PSKP CK ģenerālsekretāra M. Gorbačova 18. augusta paziņojumu. Mītiņos un sa-
nāksmēs, kas notiek pirms darba
dienas sākuma, pusdienas pār-
traukumā vai pēc darba, ļaudis
izsaka ticību savai nākotnei,
valsts un partijas gūdrajai, tāl-
redzīgajai politikai, nosoda ASV
administrācijas antihumāno kur-
su, kas vērsta uz kodolbrunoša-
nās sacensību.

Uzstājoties Līvānu stikla fab-
rikas kolektīva mītiņā, atslēdz-
nieks komunistis I. Stelmahovs
teica:

— PSKP CK ģenerālsekretārs
M. Gorbačovs paziņojumā padom-
ju televīzijā skaidri un pārlie-
cinoši izteica to, ko domā katrs
no mums, visi labas gribas cil-
vēki. Lēmums par kodolspīdzie-
nu moratorija pagarināšanu līdz
1987. gada 1. janvārim ir ār-

kārtīgi svarīgs un drosmīgs mū-
su valsts solis.

Aicinu visus mītiņa dalībnie-
kus Vispasaules miera un Arod-
biedrību miera kustības dienā
stāties Miera sardzē, nopelnītos
līdzekļus pārskaitīt Miera fondā.

Ar analogiķiem priekšliku-
miem labas gribas mītiņā uzstājās
nolikavas pārziņa M. Celmiņa un
galvenā mehāniķa vietnieks,
PSKP biedrs A. Mamikonjans.

Līvānu stikla fabrikas kolek-
tīvs pieņēma rezolūciju, kurā iz-
teica kvēlī atbalstu PSRS jau-
najai miera iniciatīvai — kodol-
sprādzienu vienpusējā moratorija
pagarināšanai un pieņēma lēmu-
mu 1. septembrī stāties Miera
sardzē, nopelnīto naudu, pārskai-
tot Miera fondā.

Plaši mītiņi — vēltīti M.
Gorbačova 18. augusta paziņojum-
am — notika Līvānu kūdras
fabrikā, 21. PMK, citos uzņēm-
mos un organizācijās.

A. ALEKSANDROVS

Miers mums ir dārgs

25. augustā Aglonas padomju
saimniecības strādnieki, inženier-
tehniskie darbinieki un kalpotāji
pulcējās mītiņā, vēltīti PSKP
CK ģenerālsekretāra M. Gorbač-
ova paziņojumam padomju televi-
zijā. Saimniecības direktors Ni-
kolajs Ivanovs, kombainieris Ser-
gejs Avdejevs un autoatslēdz-
nieks Nikolajs Vasjukevičs savās
runās atzīmēja, ka ar lielu gan-
darījumu uzņēmuši un dedzīgi at-
balsta vienpusējā kārtā noteikto
kodolspīdzieņu moratorija paga-
rināšanu līdz 1987. gada 1. jan-
vārim. Vispusīgi realizējot un
pagarinot pasākumus, kas vērsti
uz reālu vispārējā miera saģlabā-
šanu uz Zemes, bruņošanās sa-
censības samazināšanu ANO iz-
sludinātajā Miera gadā, mūsu
valsts dod lielu ieguldījumu svē-
tajā cīņā par vispārēju un piln-
nīgu atbrīvošanos. Visus saimniecī-
bā strādājošos viņi aicināja
pašizslēdzīgā un apzinīgā darbā
dot cienīgu ieguldījumu miera
labā.

Mītiņā pieņemtajā rezolūcijā
izskanēja aņemšanās graudaugu
novākšanu pabeigt līdz augusta
beigām ar iespējami mazākiem
ražas zudumiem. Sulīgās lopbarī-
bas sagatavošanas plānu līdz 15.
septembrim izpildīt par 150 pro-
centiem un labā kvalitātē. Zie-
mājus iesēt labākajos agroteh-
niskajos termiņos. Rudens aršani,
pabeigt līdz 25. oktobrim. Līdz
gada nogalei ietaupīt sešus pro-
centus elektroenerģijas, 3 — 5
procentus degvielas un smērvielu.

1. septembrī — Vispasaules
miera dienā — iziet talkā un
Miera fondā pārskaitīt 400 rub-
lu.

P. VAIVODS.

Aglonas padomju saimniecības
partijas pirmorganizācijas sek-
retārs, preses grupas vadītājs

Linu kombainieru rajona sociālistiskajā sacensībā laika posmā no
18. līdz 25. augustam labus panākumus gūva Kirova kolhoza meha-
nizatori Pēteris Broks (attēls pa labi) un Jānis Pastars — viņi le-
rindojās attiecīgi otrajā un trešajā vietā.

Sis mehanizatoru kolektīvs (to vada Donāts Stikāns) lika izvei-
dots speciāli linu novākšanas kampaņai, vīri strādā pēc vienotā
darba līguma.

Rezultāti ir uzteicami; jau pieminētie biedri, kā arī kombai-
nieri Jānis Gudļevskis dienā spēji un prot izpildīt vidēji 1,3 maģnas
normas.

J. SILICKA teksts un foto

Sēju uztic labākajiem

Mūsu saimniecībā ar ziemājiem
apsēs 439 hektārus. No tiem 55
hektārus istenosim intensīvo teh-
noloģiju.

Sēja uzticēta pašiem labāka-
jiem mehanizatoriem — Staņisla-
vam Greizim, Bronislavam Bren-
cim, Valentīnam Kalvānam un
Jānim Ruskulim. Saģlabājot aug-
stu darba tempu, dienā apsējam
50 hektārus.

J. DZERINS,

Aglonas padomju saimniecības
galvenais dispečers, preses
grupas loceklis

Pārskats

par graudaugu novākšanu,
linu plūksanu un
ziemāju sēklas kodināšanu
līdz šī gada 29. augustam
(pēc RARA dispečerdienesta
datiem procentos)

Saimniecība	Novākts graudaugu	Nopļūti linu	Nokodināts ziemāju sēklas
«Krasnij Oktjabri»	99	98	92
Lenina	99	59	50
Raiņa	98	97	36
«Sarkanā ausma»	97	74	90
M. Gorkija	94	100	26
Oskalna	91	77	69
K. Marksa	91	69	78
«Rīts»	91	*	106
Rudzātu p. s.	91	*	40
Dzeržinska	88	88	108
Kirova	87	100	136
«Zelta vārpa»	86	*	75
Aglonas p. s.	85	*	28
«Dubna»	83	93	29
«Sīlukalns»	83	91	129
«Vārkava»	83	83	52
Suvorova	83	77	51
«Dzintars»	82	74	7
«Nākotne»	77	79	34
Ruģonas p. s.	65	*	54
RAJONA	87	84	55

*) — nav plāna

Salmi — lopbarībai

Lopbarībai esam sarūpējuši
2080 tonnas salmu (95 procenti
plānotā). Gandrīz visi sapresēti
rulonos vai kīpās. So darbu ap-
ziņīgi veica mehanizatori Vasi-
lijs Solovjovs, Pēteris Loginovs,
Jānis Klibais. Viņi izstrādē nor-
mu ik dienas pārsniedza 2 un 2,5
reizes. Īpaši gribas uzteikt kom-
jauniešu Genādiju Birjukovu un
Aleksandru Piskunovu. Viņi saim-
niecībā strādā pirmo gadu, taču
jau pratuši sevi parādīt no labās
puses. Leonards Pauniņš savu-
kārt ar aģregātu SNU—0,5 sa-
krāva stīrpās visus salmus pirma-
jā nodalā.

J. IVANOVA,

agrofīrmas «Krasnij Oktjabri»
dispečere, preses grupas locek-
le

Jāstiprina ar darbu

PSKP CK ģenerālsekretāra
M. Gorbačova paziņojums pa-
domju televīzijā gūvis vienbalsī-
gu atbalstu mūsu kolektīvi. La-
bas gribas mītiņos, kas notika
tieši ceļos, strādnieki, inženier-
tehniskie darbinieki un kalpotāji
deva vārdu stiprināt mieru ar
pašizslēdzīgu darbu. Ne tikai
sekmīgi izpildīt, bet arī pārniegt
piecgādes pirmā gada plānus un
uzdevumus.

Viņi pārskatīja agrāk pieņem-
tās sociālistiskās saistības un pie-
ņēma jaunas, paaugstinātas. Pie-
mēram, skaidri plāksņu ceha ra-
žotāji nolēma gada uzdevumu
beigt nevis 30. decembrī, kā bija
paredzēts iepriekš, bet gan —
27. decembrī, iekonomējot pa-

pildus plānam 2000 kilovatstun-
du elektroenerģijas, 50 kubik-
metru tehnisko skaidu un 10
tonnas to izgatavošanai nepiecie-
šamo sveķu.

Māju būves ceha darbinieku
jaunās sociālistiskās saistības, sa-
līdzinot ar iepriekšējām, vēl pa-
redz 500 kilovatstundu elektro-
enerģijas ekonomijas pieaugumu.

1. septembrī kopā ar visiem
padomju ļaudīm mūsu ražošanas
darbinieki atzīmēs Vispasaules
miera un Arodbiedrību miera
kustības dienu. Atzīmēs ar tri-
ciendarba sardzi, bet nopelnīto
naudu vēltīs Miera fondam.

J. JONIKĀNS,

Līvānu EMBK partijas komite-
jas sekretāra vietnieks

Plauj atālus

Esam paredzējuši nopļaut atālu
800 hektārus, tas jau izdarīts
450. Svaigo zāli labprāt ēd go-
vis, jauno, sasmalcinātā veidā
to izbarojam cūkām (kopā ar
spēkbarību). Atāli lieti noder
skābbarības gatavošanai, piemē-
ram, kopā ar timotiņu ielikts
transējās 350 tonnu zaļās masas,
apmēram 150 tonnas ieskābēsīm
kopā ar kukurūzu un salmiem.

Cakli strādā mehanizatori Sta-
ņislavs Smolenskis, Viktors Sti-
kāns, Andrijs Jekimovs, Viktors
Lazdāns un Vitālijs Grancovskis,
ik dienas no atāliem sagatavojot
apmēram 60 tonnas masas.

G. ORMANIS,

kolhoza «Dzintars» galvenais
dispečers, preses grupas vadi-
tājs

Jauniešu kolektīvs

26. augustā notikušajā kom-
jaunatnes rajona komitejas biroja
sēdē ceļāzīmes darbam lopkopībā
saņēma četras jauniešu no agro-
fīrmas «Krasnij Oktjabri».

Vera Suvorova, Marija Koles-
nikova, Liliņa Vaivode un Larisa
Selecka turpmāk strādās Aizupie-
šu cūku kompleksā. Komjauniešu
un jauniešu jaunizveidoto kolek-
tīvu vadīs pieredzējuši lopkope
Anna Mamarenko. Komjaunatnes
darba organizatoru pienākumi uz-
ticēti Verai Suvorovai. Sis ir o-
trais komjauniešu un jauniešu
lopkopju kolektīvs rajonā.

L. STRODE

Puiši rāda priekšzīmi

Līvānu būvmateriālu un kons-
trukciju kombināta keramzīta cehs
Nīcgaļē ir sāpju bērns ne vien
kombināta ļaudīm, bet arī celtnie-
kiem no Līvānu pārvietojamās
mehānizētās kolonnas. Otrās kār-
tas būve rit lēnāk nekā gribētos.
Tāpēc ļoti gaidīti objekta bija
Rīgas Civilās aviācijas inženieru
institūta studenti — palīdzīgas
un stipras rokas vajadzīgas kā
est. Vēl jo vairāk tāpēc, ka puiši
braukuši uz Nīcgaļi nevis valoties,
bet saraut no visa spara.

— Mēs esam pieraduši strādāt.
To mums iemācīja dienesta gadi
Padomju Armijā. Arī tagad zi-
nām, ka mūsu darbs ļoti vajadzīgs,
ka nopelnīsim arī tieši tik,
cik būsīm padarījuši, — tā teica
studentu celtnieku vienības kom-
mandieris Arnolds Kogans.

Viņi ir «velna ducis» — trīs-
padsmit pirmā kursa studenti.
Paši saka — nosvērti un Prattīgi,
jo skaidri zinot, ko spēji un grib
dzīvot panākt. Tieši tāpēc pilnīgi
neieedomājama bijusi tukša un
dīkā aizvadīta vasara, kad tā
sauktais nulles kurss pabeigts,
kad visi ir pilntiesīgi studenti.

Laba kvalitāte līniem

Sogad līni auguši ļoti — ga-
riem stiebiem, sējumos maz nē-
zālu. Taču pārmērīga sausuma
dēļ pogalaš nogatavojas nevien-
mērīgi. Tas krietni vien bremzē
novākšanas gaitu. «Ziemeļu zīda»
plūksnā norikoti trīs kombaini.
Darbi uz priekšu rit gausi. Me-

bet mācības, kā zināms, pirm-
kursniekiem sākas tikai pēc liela-
jām rudens ražas novākšanas tal-
kā kolhozos un padomju saim-
niecībās. Un tā — kopš 1. au-
gusta viņi ir Līvānos, kā saka,
pārvietojamās mehānizētās kolon-

STUDENTU VASARA—86

nas paspārnē. Ik rītus pie kopmī-
nas durvīm gaida autobuss, kas
aizvīzina uz Nīcgaļi, uz būvlau-
kumu. Un tad sākas — betons,
betons, betons... Kāds atpūtas
brīdis pa vidu. Atkal betons, be-
tons... Vienu otru vakaru pēdējā
krava tiek ieguldīta savā vietā
tikai ap deviņiem vai desmitiem.
Studentu celtnieki, vienības
uzdevums ir nobetonēt poligona
mazizmēra keramzīta bloku ce-
ham pusotra tūkstoša kvadrātmetru
platībā, kā arī ceļu kombināta
teritorijā. Ik dienas puiši sagata-
votajā laukumā iegulda pat pie-
desmit un sešdesmit kubikmetrus
javas.

Noskaņojums ir možs un dar-
bīgs. Pretstatā studentiem Līvānu
pārvietojamās mehānizētās kolon-

hanizatoriem Naumam Jefremo-
vam un Grigorijam Krotovam
nākas krietni vien papulēties. Iai
dienā nopļūktu 5 līdz 6 hektārus
linu. Lielu daļu darbu paveic
laukstrādnieki. Viņi plūc linus
tajos laukos, kur nevar iebraukt
ar kombainiem.

Esam nopļūkuši linus 140
hektāru platībā, kas ir 77 pro-
centi plānotā. Puse no līgumā
paredzētās līnskiedras pārdota
valstij. Tā ir labas kvalitātes un
novērtēta ar numuru 1,25 vai
1,50.

S. SERGEJEVS,

Suvorova kolhoza galvenais
dispečers, preses grupas vadi-
tājs

Pārkārtošanās: kas kavē celtniekus?

Sacaurumotais gods

Sakiet, lūdzu, cienījamie lasītāji, vai jums kādreiz ir gadījies steidzīgi vilkt mugurā savu goda kārtu un pēkšņi pamanīt, ka tā ir vienos caurumos, nu gluži kā siets?.. Visādā ziņā spējat iedomāties, ka sajūta tādā gadījumā ir vairāk nekā drānīga, sak, sašodītās kodes, šitādu nedarbi, pastrādājušas! Jāmeklē tik rokā vecais labais naftalīns...

Taču šoreiz būs runa nevis par nevīžīgu saimnieku, kam drēbju skapī skāde gadījies, bet gan par mūsu lieliskajiem un neaiznīstamajiem celtniekiem. Par to, ka, neskatoties uz viņu darbu un centību, daudz rajona iedzīvotāju acīs būvētāji, profesionālisma mundieris ir vienos caurumos.

Mēģināsim noskaidrot, no kurienes gan nejaukie caurumi radušies, kā tos aizlāpīt un ko darīt, lai turpmāk līdzīgi nejaukumi vairs negadītos.

Sāksim ar starpkolhozu celtniecības organizāciju. Šī gada jūnijā beigās pirms termiņa un ar vērtējumu «labi» tika nodota divdesmit četru dzīvokļu māja Rušonas padomju saimniecībā. Tās laudim ļoti gaidīta un ļoti vajadzīga. Savs labums arī celtniekiem, sak, redz, kādi mēs maļāči, kādi mēs čakli.

Papīrus parakstīja, pieņemšanas komisija aizbrauca, bet celtnieki... palika un strādāja tik tālāk. Izrādījās, ka veselu nedēļu vēl gana ar ko nodarboties. Kad nu arī pēdējie starpkolhozu celtniecības organizācijas vīri bija projām, pa vienam vien uz tīri glīto trīsstāvu ēku cēla malā pārvācās rušonieši. Un te nu sākas tādas lietas, par kurām... Bet labāk par visu pēc kārtas.

Vispirms ielūkosimies dzīvoklī Nr. 4. Jau gaitenī jūtams smags un mitrs gaiss. Istabā ieslēgts jaudīgs elektriskais sildītājs, kas pavērsts pret vienu no sienām. Tumšu, apvelējušu. No otras sienas gaišās tapetes atlupušas un veselām loksnēm skumīgi nokarājas līdz grīdai, kura, starp citu, prasīties prasās pēc pārkrāsošanas.

Dzīvoklis Nr. 1. Sanitārajā kabīnē nav keramikas flīziņu. Istabās griestus saimnieki jau vienreiz nobalsinājuši. Bet ikreiz, kad vajag atvērt vai aizvērt durvis uz lodžiju, krietni jāpapūlas. Kārtībā tikai viens rokturis, koks mitrumā sabriedis.

Arīsenās un griestu salaidumos arī 7. dzīvoklī piešas tumši un apvelējuši laukumi. Tāpat šuves, kas laida cauri lietus ūdeni, gan salabotas, taču, istabā remonts vajadzīgs. Tāpat kā daudzos citos dzīvokļos grīdas nācās pārkrāsot, jo kāļas līpa klāt

un cēlās augšā ar visu segumu. Mūsaprāt, kopaina ir pietiekami skaidra — celtnieku darbs nebūt nav tik kvalitatīvs, lai to varētu novērtēt ar «labi». Rušonieši paši rūgti smejas, ka šī māja esot pulka labāka nekā iepriekš būvēta. Toreiz pēc pieņemšanas akta parakstīšanas nebūšanu un neizdarību bijis tik daudz, ka likvidēt tās vajadzējis vesela gada garumā. Tik tiešām, sperts varens «solis» uz priekšu.

Padomju saimniecībai jaunā māja izmaksāja ne vairāk, ne mazāk kā 454 tūkstošus rubļu. Un tāpēc saprotams ir jautājums — kāpēc steigties un visu darīt pa roku galam, kāpēc objekti, nodot pirms termiņa, ja vēlāk daudz kas cilvēkiem jāpārtaisa? Gluži tāpat ir ne vien ar visa objekta, bet arī ar atsevišķu darbu nepamatoti saitegtību. Šī gada sākumā Rušonā iegrīzās rajona preses grupas reida brigāde. Interesējās par darbiem, runāja ar celtniekiem. Toreiz ar liel, sparū montēja korpusu. Samontēja... un gana. Jā, kādu laiku ēka stāvēja bez jumta. Sniegs un slapjdrankis tā samērēja un ar mitrumu piesūcināja sienas, ka visi ziemas «laukumi» vēl tagad jūtami apvelējušajās sienās, atlupušajās tapetēs.

Tā nu rodas tie caurumi celtnieku goda mundierī. Starp citu, Rušonā vienu otrā ielāpu nenāktos lāpīt, ja padomju saimniecības vadība būvdarbu gaitā rūpīgāk būtu sekojusi līdzī, ja principiālāka būtu nostāja objektu pieņemot. Mājā taču galu galā dzīvos nevis preiļieši, bet pašu laudis.

Bet tagad palūkosimies, kā tad ir ar goda kārtu otrai mūsu rajona celtniecības organizācijai — Līvānu pārvietojamajai mehānizētajai kolonnai. Jūs, cienījamie lasītāji, droši vien atceraties šī gada 17. jūlija numurā publicēto atklāto vēstuli, kurā kolhoza «Dzintars» laudis apelēja pie Līvānu PMK vadības godaprāta — aizsākt darbs jāpadara līdz galam. 760 tūkstoši rubļu (tieši tik daudz divdesmit septiņu dzīvokļu māja izmaksāja saimniecībai) ir pietiekami ievērojama summa, lai no celtniekiem prasītu kārtīgu darbu.

Kā nu ir? Vai ar nepaveikto celtnieki beidzo tikuši galā? Nekā, Fasāde vēl nekrāsota, arī šuves bloku salaiduma vietās tikai vienā māļas stūrī ar alumīnija krāsu noklātas. Arī angaismojuma pagalmā nav, jo kādu gabalu tālāk pārrauts kabelis, nav telefona sakaru.

Zināmā mērā tieši celtnieku bezatbildības dēļ joprojām nav īstas skaidrības, kad iedzīvotāji

saņems gāzi. Neiztiek arī bez mūžam vecās «ūdens problēmas» — kāpņu telpās bloku šuves laiž cauri ūdeni, kādā pirmā stāva dzīvokļi neizprotamu iemeslu dēļ mitrums spležas no sanitārā mezglā sienām, bet augšējā stāvā jau ne viens vien saimnieks pašu spēkiem veicis kosmētisko remontu.

Sasteigtība un pamestība vēlo no saimniecības ēkām. Vējš virina valā pamestās durvis, griezīgi čīkst izlodzītās enģes. Nav pievienota elektrība, krāsniis saimniecības virtuvēs nevelk dūmus, nav lietusūdens notekcauruļu. Kūtiņām, kas pavērsta pret valdošajiem vētiem, šifera jumti gluži kā izpletņi uzver gaisa plūsmas, jo spāres izrādījušās par isām. Kārtīgs pūtiens, un jūmts aizlidos...

Taču visvairāk acīs duras «apzaimotais» laukums saimniecības ēku pagalmā un dzīvojamās mājas tuvākā apkārtnē. Nav vārģa izskata nokaltušus kociņus ieskauj leknaš un ražīgas nezāles. Kā saka, vēja aizlaisti simti un pat tūkstoši rubļu.

Jāatzīst, ka daudz vairāk nekā visas šeit nosauktās neizdarības, kuras agrāk vai vēlāk tomēr likvidēs, satrauc kas cits. Tā ir celtnieku attieksme pret savu pienākumu, kā arī attiecības starp celtniekiem un kolhozu. Zināmā mērā tās līdzinās mazu bērnu spēlītēm, sak, ja tu šitā, tad es arī — savācu savas mantīnas un eju uz citu smilšu kastī rotālātēs.

Objektā nepaveiktais ir jāpadara. Nevienš Līvānu pārvietojamās mehānizētās kolonnas celtniekiem arī netaus pārtraukt darbus otrā šīnī saimniecībā būvējamā objektā — topošajā minerālmēslu noliktavā. Strīdu un nesaprašanos nebūtu, ja celtnieki gadu gaitā nebūtu pieradināti, ka pieņemšanas komisija parakstīs arī šā tā salpinātu ēku (ja vien sīrnīgi tiek solīts visu pabeigt un nogrudināt).

Pēdējo divdesmit gadu laikā mūsu zemē dzīvokļu fonds ir divkārtšojies, taču dzīvokļu problēma joprojām ir aktuāla. Tieši tāpēc nav ielaujams, ka celtnieki pieraduši sistemātiski nebūvēt dzīvokļu celtniecības plānus, darīt visu pa roku galam. Skiet, nu ir pēdējais laiks gan celtniecības organizācijām, gan visām ieinteresētajām instancēm padomāt par to, kā pēc iespējas ātrāk salāpīt celtnieku caurumalno goda mundierī.

Reidā pa nesēn nodotajiem objektiem piedalījās Latvijas KP rajona komitejas instruktore I. ZAICEVA, rajona agrorūpnieciskās apvienības celtniecības daļas priekšnieka vietnieks J. SKUTELIS un laikraksta «Lenina Karogs» redakcijas nodaļas vadītāja L. STRODE.

DEPUTĀTI UN DZIVE

Visam pietiek laika

Rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejā labas atsauksmes par savu aktīvo darbu izpelnījušies pastāvīgās lauksaimniecības komisijas deputāti. «Lenina Karogs» redakcija piedāvā korespondenci, kas lasītājiem tuvāk pastāstīs par šīs komisijas sabiedrisko veikumu.

Mūsu pastāvīgajā komisijā sapulcējušies pieredzējuši, neatlaidīgi, lietiski laudis. Man, priekšsēdētājam, ar viņiem — M. Gorkija kolhoza priekšsēdētāju J. Stikāni, sēklkopības agronomi J. Smani, Leņina kolhoza mehānizatoru E. Znotiņu, sovhoza «Rušona» šoferi J. Sūkstu, rajona agrorūpnieciskās apvienības priekšsēdētāja vietnieku A. Egli — citiem deputātiem ir viegli strādāt. Viņi allaž dodas tieši uz lauku pie strādājošajiem. Interesējas par laukkopju vajadzībām un rūpēm, ja kas vajadzīgs, veic nepieciešamos pasākumus. Deputāti aktīvi piedalās pārbaudēs, ieinteresēti, ar izpratni aspriež dažādas jautājumus pastāvīgās komisijas sēdēs.

Bieži vien deputātu viedoklis tiek ņemts par pamatu ziņojumiem rajona padomes sesijās, ar to rēķinās, pieņemot konkrētus lēmumus.

Sastādot darba plānus, komisija ievērojami veltī atstāj lauktājumiem, kas tiek izskatīti rajona padomes sesijās, rajona izpildkomitejas sēdēs. Bieži tiek organizētas pieņemto lēmumu realizāciju kontrolējošas pārbaudes. Daudzi jautājumi, kas attiecas uz darbu laukos, komisijas sēdēs tiek izskatīti tieši pēc deputātu iniciatīvas. Mērķis mums allaž ir viens — celt lauku iedzīvotāju sabiedrībā derīgā darba efektivitāti, paaugstināt viņu sociālo aktivitāti. Panākt daudz augstāku kultūras pasākumu līmeni.

Mūsu komisijas deputāti ieinteresēti apsprieda visus priekšlikumus, kuriem bija jāietilpst (un vēlāk tie arī ietilpa) Preiļu rajona vietējo padomju organizatorisko pasākumu plānā PSKP XXVII kongresa lēmumu izpildei. Šis plāns tā pilnā apjomā tika apstiprināts šī gada aprīlī rajona padomes sesijā. Tajā iekļauti svarīgi orientieri: darba ražīguma paaugstināšana līdz piecdaļam par 18 procentiem. Ne mazum vērības pievēršam katras apdzīvotās vietas darba kolektīvu sociālajai un kultūras attīstībai. Līdz ar dzīvojamās platības celtniecību līdz piecdaļam beigmā plānots uzcelt 7 jaunas klubu ēkas, pēc iespējas visur izveidot sporta un atpūtas kompleksus, jūtami paaugstināt iedzīvotāju tirdznieciskās, medicīniskās un sadzīves pakalpojumu sfēras līmeni.

Esam apsprieduši daudz citu svarīgu jautājumu. Piemēram, jau šī gada jūnijā izskatījām, kā rīt lopbarības sagatavošanas darbi kolhozā «Rīts» un K. Marksa kolhozā. Uz šīm saimniecībām devāmies jau iepriekš — līdz siena plaušas sākumam, apskatījām visu, kā saka, uz vietas.

Ar gandarījumu deputāti uzteica labo lopbarības sagādes tehnikas sagatavotības līmeni kolhozā «Rīts». Tajā pašā laikā uztrauca tas, ka šai saimniecībai nebūs viegli izpildīt visu lopbarības sagatavošanas plānu. Piemēram, ilggadīgo zālāju raža tika gaidīta krietni lielāka. Ar daudzgadīgajiem zālājiem kolhozā apsēti vairāk nekā 600 hektāri. Īpaši uztraukumu rada šai skaitā ietilpstošie 200 hektāri meliorēto zemju, jo savā laikā meliorācijas darbi šeit veikti nekvalitatīvi, kolektori salikti šā tā. Deputāti šīs saimniecības vadītājiem un speciālistiem ieteica likvidēt melioratoru nolaidības sekas, veicot šā iecirkņa remontu. Diemžēl daudzi no toreiz izteiktajiem minējumiem vēlāk arī apstiprinājās. Turpmāk saimniecībai nepieciešama daudz pārdomātāka šo lauku mēslošanas sistēma, tad ar katru gadu arī atdevē no hektāra būs lielāka.

Kā mēs konstatējam, arī K. Marksa kolhozā ne viss ir kārtībā ar meliorētajiem, ilggadīgajiem zālājiem atvēlētajiem laukiem. Daži iecirkņi, kā mums šķita, šeit ir gluži vienkārši «noguruši». Agrāk tālos ieguva līdz 80 centneru zaļās masas no hektāra, taču tagad tas izdodas reti. Nepieciešama zinātnieku palīdzība, teorētiski pamatota augšņu analīze, to atjaunošana.

Nesen PSKP CK, PSRS Augstākās Padomes Prezidijs un PSRS Ministru Padome pieņēma lēmumu par pasākumiem, kas veicami, lai palielinātu Tautas deputātu padomju lomu un atbildību. Istenojot PSKP XXVII kongresa lēmumus par ekonomiskās un sociālās attīstības patrināšanu. Dokumentā īpaši uzsvērtā šobrīd pieaugošā tautas deputātu un padomju pastāvīgo komisiju locekļu darba loma. Tāpēc mūsu pienākums — darīt visu, lai vēlētajiem būtu apmierināti ar ikviena sava deputāta darbu.

P. GAVARS,

rajona Tautas deputātu padomes pastāvīgās lauksaimniecības komisijas priekšsēdētājs, Pelēču ciema padomes priekšsēdētājs

CILVEKS UN VIŅA DARBS

Pieveicot grūtības

Nav viegli nezinātajam atrast Alksnišu nobarojamo jaunoļu novietni. No vienas puses to ieskauj neliela upīte, no otras — meži. Retumis sastopamas vīnsētas. Dažās no tām nevienš vairs nedzīvo. Ferma īpaši izīmējas kopējā ainavā, jo tās pagalmā kā isti milzeņi rindojas liepas. Jā, daba te gleznaina. Taču vieta nomala — seši kilometri līdz Rudzātu padomju saimniecības centram. Ja notiek kāda nelaimē ar loptiem, nekā cits neatliek, kā šo gaisu gabalu mērot ar reisa autobusu vai palūģā.

Dzīvo te īpaša kaluma laudis — tādi kā Valentīna Rjaboškova, Anjona Skraučs, Pēteris Ivbulis. Visi viņi strādā nobarojamo jaunoļu novietnē. Ar pašāzīdēģu darbu un apzinīgu attieksmi pret pienākumiem fermas kolektīvs pratis kļūt par vienu no labākajiem ne tikai sovhozā «Rudzāti», bet arī rajonā. Šī gada pirmajā pusē Valentīnas Rjaboškovas arūpētie bulliši dienāktī pienēmas svarā par vienu kilogramu, bet Antona Skrauča — par 800 gramiem. Tie ir ievērojami augstāki rādītāji nekā vidēji saimniecībā.

Šī darba uzvara nav devusies viegli. Jāatzīst, ka daudz grūtāk

nekā citiem pirmrindas kolektīviem. Ferma atrodas tālu no centra, līdz tai ved neizbraucami ceļi, un no laika gaitā tā atsiāta it kā pabērna loma. Kaut gan celtnieki tikai 16. gads, tajā maz domāts par lopkopību darba apstākļiem. Mehānizēta tikai kūsmēslu izdzišana. Ir ūdensvads. Taču tas vairāk nedarbojās kā darbojas. Regulārī lopus nākas dzirdīt no spalpiem. Var iedomāties, cik izdzer lielākie bulli. Lai miltu maisus nevajadzētu nest uz muguras, derētu iegādāties vagonetes. Fermas strādnieki atceras tādus gadus, kad lopni ēduši pilnīgi sapelējušus salmus. Bija iesīkstējusies doma — vis, to labāko citiem, bet «Alksnišiem», kas palika pāri. Kad vadību saimniecībā pārņēma Jauns direktors, situācija krasi izmainījās uz labo pusi. Arī atbildīgie speciālisti fermā sāka ierīzīties bležāk nekā agrāk. Vienmēr ir gatavi palīdzēt.

Valentīna Rjaboškova pārlicināta: lai arī kā necenstos darba darītājs, viņš panākumus negūs, ja lopī nebūs pietiekami nodrošināti ar pilnvērtīgu barību, sāli, mikroelementiem. Stīnēri jāievēro kopšanas režīms. Reti, bet gadās aizkavēties. Uzreiz bul-

ļi kļūst nemierīgi, uztraucas. Pērn loptiem izbaroja ļoti kvalitatīvu skābbarību. Bija diezgan arī salmu. Taču neapmierina vienīgi tas: kāpēc salmus savāc no laukiem un novieto kaudzēs netālu no fermas, nevis uzreiz leved šķūnī. Tas tāpat zlemā ir tukšs, jo sīnu bulliem neizbaro. Kaudzēs piemirst metra dziļumā. Tāpat jau lopkopjiem nav viegli salmus aizdabūt līdz fermāi pa dziļu sniegu. Kur nu vēl katru klēpi izšķīrot. Kad pajautāju, kā šogad ar lopbarību, Valentīna Rjaboškova neslēpa bažas — pērn skābbarība bija ielikta jau līdz Jāņiem. Šogad — vēlāk. Ka tikai izdotos labā!

Alksniš, fermā lopkopjiem pamatots raizes sagādā pakaišu kūdra. Biju aculieciniece — bulliši stāvēja uz gluži kailas grīdas. Bet kūdra ir... Atvesta slapja un izrāzta vairākās kaudzēs fermas pagalmā. Nav nojoms, tā piemirst un ir nelietojama. Kāpēc gan loptiem zem kājām taisīt vēl lielāku dūkstī? Arī grīdas pārāk slīpas — dzīvniekiem grūti stāvēt. Saimniecības speciālistiem nāktos padomāt arī par kēdēm. Bulliem, kas sver 400 līdz 500 kilogramus, tās ir par isām un grauz kaklus.

Ieejot novietnē, man īpaši palika atmiņā: te valda tīrība un kārtība. Arī administratīvajās telpās patīkami pabūt: Lopkopju istabiņa izmazgāta, saposta, uz galdiem vāzes ar lauku ziediem.

M. JAUDZEMA

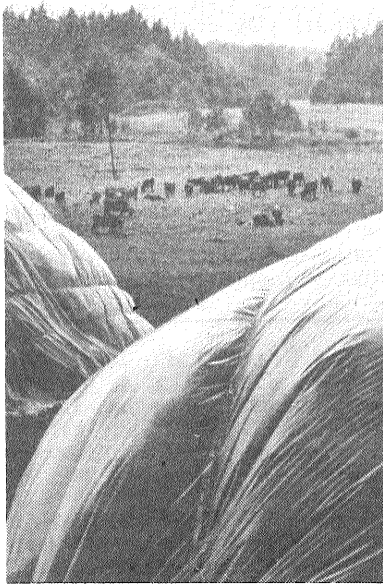

Otro reizi parasti zālī plauj augusta beigās, kad nevar cerēt uz sausu un saulainu laiku. Lauku laudim var palīdzēt Cēsu RARA speciālistu izstrādātā tehnoloģija, kas ļauj ātri izžāvēt sīnu zem plēves tieši uz lauka. Lai uzbūvētu viegli karkasu, vajag ne vairāk kā divu stundu, bet uzstādītie ventilatori, kas plegādā sasildītu gaisu kāpās sakrātajam sienam, nodrošina tā ātru izžūšanu. Šāds panākums ievērojami paaugstina šīs vērtīgās lopbarības kvalitāti. Turklāt katra tonna siena izmaksā desmitiem rubļu lētāk.

1. ATTELĀ: lopbarības sagatavošana Cēsu rajona padomju saimniecībā «Zaube».

2. ATTELĀ: padomju saimniecības laukos.

M. BERSONA foto (LATINFORM)

* Sestdienas lappuse *

NORMUNDS DIMANTS

Kaukāza redzējumi

Kalnu plavas, pilnas ziedošo rododendru dzeltenuma, žilbina kā pati saule, un ledus nokares pāri klinšu nogāzēm — tās pavisam drīz atdzīvosies, un lejup trauks ūdenskritumu vērpētes; un ugunsārtos ziedos bārbele ceļa malā; un neiznīcīgo sniegu aukstais spidums virsoņēs — tāds ir Kaukāzs agri vasarā. Aizās klejo miglas vāli, pa nokalnēm kāpelē kārnas govīs un aitu bari — pieradušas, noturas stāvumā, laikam arī dabū pa liesas zāles kumškim. Lejā šalc upes — straujas, bet arī dzidras kā debe-sis.

Jā, tehnika — tās ir ērtības un priekšrocības, tomēr ir mazliet neromantiski pirmos kalnus vērot no lidmašīnas augstumiem.

Agri Kaukāzā ieradās zirgu pajūgos pa zemes ceļu caur Stavropoli un Georgjevsku. Mūsdienās Ziemeļkaukāza vārti pa dzelzceļu un no gaisa ir Minerālņije Vodi. Pilsēta ar mānīgu nosaukumu — te minerālūdeni avotu nav. Bieži kursējošie elektrovilcieni ved uz Železnovodsku, Pjatigorskā, Esentukiem, Kislovodsku — kūrortiem ar pasaules slavu.

Daba kādam narzāna avotam likusi izplūst kalnu visapkārt iekļautā ielejā un pat dot vārdu pilsētai. Nu jau vairāk kā pusotra gadu simta ir Kislovodskai.

Sargājošie kalni traucē te ieplūst aukstam gaisam. Sevišķi saulaini Kislovodskā esot rudenī un ziemas, bet pavasari — vēsi un lietaini, kamēr tuvējos kalnos kūst sniēni. Pa taisni līdz Elbrusam nav ne simt kilometru. No pilsētas parka augstākajām vietām skaidrā laikā var redzēt divas tālās sniegotās virsotnes.

Parks iestādīts 250 hektāros. Aprīnojama ierīkotāju uzņēmība, jo skopā kalnu zeme ir sliktā barotāja. Piekalnēs, ko cilvēka roka nav pārveidojusi, aug zema zāle un kropli krūmiņi.

Kieģeļsārtie ceļi aizlokās starp vēl reibinoši dvasājošiem ceriņiem, slaiķām papelēm, savādām priedēm ar ļoti garām skuļām. Pie atpūtniekiem pieradušas vāveres diedelē riekstus un saulespuķu sēklas, dažkārt negaidīti nez no kurienes uzleco uz pleca.

Klajumos tveicīgi. Ar vieglu čaboņu sausajā zālē rosās ķirzakas.

Trosu ceļā vagoniņš starp diviem kalniem nobrauc gandrīz divus kilometrus uz vienu pusi, lēni pārstāj pāri parkam. Tur, apakšā, ir Rožu ieleja. Kvadrātos sastādītas, tās zāle preti ziedēšanas brīdim. Nomaļāk darbojas viens no daudzajiem Kislovodskas fotogrāfiem, kas neiztrūkstoti ir klāt katrā ievēribas cienīgā vietā. Kamēr rozes nezied, viņš atpūtniekus fotografē pie nogāzta milzīga koka stumbra, kas atgādina krokodilu.

Pie ieejas parkā baltas kolonādes ielocē trīs strūklaka. Narzāna ga-

lerijā, kad vien tā atvērta, raibs un trokšņains pūlis. Pāri pirm-avotam, kurš mutuļo brūnajā pus-tumsā dziļumā, stikla kupols. Bet pie krāniem ļaudis lielākoties ar tepat pirktām suvenīrkružītēm. Sulfāta narzāns te nobaudāms, dolomīta narzāns arī, tā dēvēts ne tādēļ, ka tam būtu dolomīta garša, bet gan — tas atklāts zem dziļas dolomīta iegulas.

Kislovodskā piemin Lermontovu. Viņš pilsētu iemūžinājis romānā «Mūsu laiku varonis». Zaļš koka nams ir tieši tas, kurā romāna lap-pusēs dzīvo tā varones Vera un Meri. Tiesa, ar laiku tas zaudējis klasiskās kolonnas, tam tuvu uz-celta cita māja un uzmūrēts žogs, bet pilsētas patrioti sola visu lieko aizvākt, lai nams atkal būtu tāds, kā Lermontovam te esot.

Priežu noēnotā piekalnē starp sabīrušām skuļām zied pienenes. Te reiz bijusi restorācija (vesnica ar restorānu), kurā sastridējušies Pečorins ar Grušņicki. Strids beidzies ar izsaukumu uz dueli. Pro-tams, tas viss noticis tikai Ler-montova iztēlē.

Nokāpjot ielāk, sienas nišā — dzejnieka bistē. Kāpjot vēl tālāk — aizrestota grotā, kuras dziļumā tēlnieks veidojis Dēmonu — pašam Lermontovam vismiļāko savu dar-bu tēlu. Skumjas pārdomas vid Dēmona sejā, mirzošie spārnī saklāti. Vientuļš un nebrīvs ir varenais Dēmons, tik līdzīgs pašam dzejniekam. Melnās restes grotas priekšpusē ir tēlnieka iecere, lai vēl jūtāmāks būtu skulptūras tra-gisms.

Nokalnē ceļā uz Lermontova klini melnē cietokšņa paliekas. Jā, bijuši laiki, kad alpūniekus nācies sarīgt no kalniešu uzbrukumiem.

Upīte Olhovka ar krastiem stā-viem kā aizas malām dzīli ie-grauzīties zemē. Tās ielejā kā zāli balts kuģis slejas Lermontova klinis. Smalles laukumiņš ir ne-liels, un tieši te dzejnieka fantā-zija likusi notikt duelim starp Pečorinu un Grušņicki, un pēdējam iet bojā.

Romānā «Mūsu laiku varonis» arī pieminēts, ka trīs verstis no pilsētas stāv Gredzena kalns (gora Kolco), kura laudis brauc skatīties saulrietus. Dzeltēnā smilšakmens virsotnē kā ar nolūku dobtas nišas un kolonnas, bet pašā labajā malā — it kā vertikāli nolikts liels gredzens, caur kuru var redzēt zilo debesi, bet vakaros arī kalnos dzieslošās saules pēdējo blāzmu. Kalnu vējš ir bijis divainais tēl-nieks, gaudiņu pa gaudiņam iz-pūšot drupeno smilšakmeni.

Rokot te atrasti gliemežvāki un citi pārkāmojošie sājūdens mikroorganismi. Izrādās, sensenos laikos, kad vēl Kaspijas un Melnā bija viena jūra, te viņojies trīs-simtmetriņš dziļums.

Kaukāzā, kur tik viegla iespēja mesties aizā, saradies daudz asinis stindzinošu, bet panaitu leģendu,

kurās šī iespēja likta lietā. Tā no kādas dolomīta klinis, kas atgā-dina apjomīgu augšup paceltu rādītājpirkstu, nolēcis gans Bulats, kas iemīlējis kņaza meitu Dautu. Protams, senieji priekšstati par bagātību un nabadzību un kārtu aizspriedumi bija nepārvarams šķērslis viņu laimei.

Ielejā, kur trokšņo upīte un sēru vitoli noliekuši zaru pines līdz putojošajai straumei, ir Saļapina grotā. Te dziedonis, draugu lūgts, gadsmīta sākumā dziedājis Dēmona ārtiju. Varenajos kalnos Saļapina varenā balss — bija jāskan iespaidīgi.

Esentuki ir maza zaļa pilsētiņa līdzenumā. Ziemeļkaukāzā ir daudz upju, bet tās lielākoties ir nelielas, kurās maz ūdens. Arī upīte, kas devusi vārdu Esentukiem, ir strau-ta platumā, bet strauja.

Kislovodskā ārstē ar narzāna vānām, bet Esentukos galvenais dziedinātājs ir minerālūdens, kas jādzer. Esentuku minerālūdenis nevar dzert kā narzānu, cik lik. Tajos minerālūdeļos ir lielā kon-centrācijā. Zinātnieku pētījumu jaunums ir minerālūdens diabē-tiķiem.

Arī dūņas te ārstnieciskas. Tās šeit īpašas — var likt uz atklātas brūces, nebaidoties saindēšanās. Lielajā Tēvijas karā tās glāba daudzus ievainotos.

Ar dūņām ārstē Semaško vārdā nodēvētajā sanatorijā. Vēl 1915. gadā tai nebija līdzīgas pasaulē. Arhitektoniski sanatorija izbūvēta kā romiešu terma ar raksturī-gām kolonnām un padziļinājumu priekšpusē, kur atpūsties pēc pro-cedūrām. Pie ieejas akmens lauvas or ketnām plosa čūskas, kas sim-bolizē slimības.

Esentukos parks ir krietni ma-zāks kā Kislovodskā, taču arī savā zinā leņķojams. Parka malas mā-iņas savā laikā apmetušies pan Rāhmaninovs, gan Saļapins. Kad viņi vingrinājušies koncertiem, pie atvērtajiem logiem pulcējušies narkā slaiģājošie, klausoties vir-tuožu.

Pie dzelzceļa stacijas ir liela, bet jau applukusi teātra celtnē. Pilsētiņai žēl to nojaukt. Gad-simta sākumā te satikās Stanislav-skis, kas bija atvedis viesizrādē M. Gorkiia lugu «Sikpisoni», un M. Gorkiis — celojot pa Kaukāzu kājām, viņš te iegriezies, nākot no Pjatigorskā.

Ceļā uz Elbrusu tik mainīga ir apkārtnes ainava! Sākumā kalni ir viegli viņoti, bet jo tālāk, jo stāvāki un robotāki.

Klajumos brūnē lauki ar senē-jiem kurgāniem kā zalām salinām. Dažviet apbedījumi tiklīdz nolīdz-i-nājušies, ka uzkalnina nav, tomēr traktoristi arot godbijīgi vairīju-šies tiem uzbrauki.

Ciemos mājas cellas ar bezlogu sienu pret celu. Zogi apjož ģimenu ipašumus, dažā sētā var saskatīt pat četras piecas dzīvojamās mā-jas, kam piemērotāks vārds būtu — namiņi: cik precējušos dēlu, tik arī to — jaunuzceltu.

Pirmās sniegotās nokalnes pāri kalnām stāvām kliniņim. Ceļš ved augšup, taču mānīgi liekas, ka jābrauc lejup, jo apkārt pacelas arvien augstāki un augstāki kalni. Neparasts spīts notur akmeņai-nājs kraujās, kur, šķiet, pat zālei nebūtu no kā augt, priedes. Nogrūvumi, atstājot garas gaišas sliedes, gadās, nolauz arī šis spītnieces. Nesenākajos starp ak-mens šķembām samanāmi salauziti stumbri un zari.

Elbrusa pakājē slīpi krit lietus un, kamēr trosu ceļš virza augšup, vērsās slāpā sniegā. Tas ir brauc-ens it kā atpakaļ laikā, atpakaļ agrajā pavasarī un ziemā pirms tā. Ap iekāpšanas vietu trosu ceļa krēsls bērziem spidīgas lapīnas, auzstāk vēl tikai raisās pumpuri, tālāk pat to nav — it kā violeta miglīga apņēmu kailus, melnus za-rus, vēl tālāk pakāpušās priedes, līdz sākas sausas zāles klajs, ak-meņaina nogāze, pirmie sniega ielāpi un beidzot sniegš, viens viē-nīgs baltums. Te nekā vairs ne-aug. Mūžīgais sasulums.

Pat te, gandrīz triju kilometru augstumā, omulīgi ierīkojusies ka-fejnīca «Ai». Nosaukums nav tū-rishta sajūsmas sauciens (taču arī tā varētu būt), bet tulkojumā no vietējo kalniešu valodas nozīmē — Mēness, kā dēvē šo nogāzi. Stāvo-t starp akmens blūkiem sniegotāiā slīpumā, caur nīrbošo sniega aiz-karu vērojot tuvinās virsotnes, nu-dien, var iedomāties sevi kā uz citas planētas. Bet melodija, kas skan no kafējnīcas, sauc īstenībā, un šī melodija ir Raimonda Paula dziesma. Pat te!

Kalni ir majestātiski, bet noska-nu vēl iespaidīgāku dara Elbrusa tuvuums. Tas ir augstākais kalns Kaukāzā, augstākais Eiropā arī: 5642 metrus virs jūras līmeņa. Kaukāza sānu grēdā slejas šī ap-rimušā vulkāna rietumu smaile (austrumu virsotne ir zemāka — 5621 metrs).

Lejup līkločo slēpotāji. Lejup šūpo trosu ceļš. Arā no sniega, no lietus. Lejā jau karsē saule.

Nesen Centrālajā televīzijā rā-dīja «Kaplēina Grantā bērnu» jauno ekrānizāciju. Daļa celojuma ir pa Dienvidamerikas Andiēm. Bet patiesībā aktieri to veica vienā no krāšņākajiem Ziemeļkaukāza no-stūrēm — Dombajā.

Ši ir viena no retajām vietām mūsu zemē, kur tik uzskatāmi vē-

rojama vertikālā zonālitate. Ielejas ir lapukoku valstība: sīkām lapī-nām ozoli brūnē uz pelēko klinšu jona. Ap 1300 metru augstumā sākas jaukto koku meži. Te no-kalnes izskatās kā gaišāka un tumšāka zaļumu mozaika. Aiz 1800 metru augstuma valda priedes un dižegles. Zilgo zaļumu nomaina alpū plavas — līdz pat apledoju-mam. Vēl augstāk slejas melna granīta klinis ar šķērsām gaišām kvarca dzīslām. Lejā likumo upīte Alibeka — tepat, acu priekšā, sā-koties no ledāja.

Vēl Pjatigorskā tuvumā lūkot pēc pieciem kalniem, kas būtu de-vuši vārdu pilsētai. Tas radies vie-na kalna — Beštāu — piecu vir-sotņu dēļ.

Pjatigorskā ir Lermontova pilsē-ta. Pirmie Kaukāza redzējumi bēr-nībā, arī viņa nāves vieta ir te.

Pilsētas ciemiņus parasti vispirms ved uz Lermontova un Martinova dueļa vietu Mašuka kalna pakājē. Divi it kā nepabeigti piloni abpus ceļam turpbraucot simbolizē dzej-nieka pāragri aprauto dzīvi.

Daba reibīgi zaļo pēc tikko pāri gājušā lietus, gaišzilie kalni gaist dumākā. Tas it kā ļoti nesaderas ar šīs vietas drūmo pagātni: 1841. gada 15. jūlijā starp sešiem un septiņiem vakarā, iuvojoties negai-sam, te notika Lermontova un Martinova divkauja. Vai nu nejaus-šības, vai aprēķina dēļ dzejniekam bija jānostājas augstāk nekā pre-tiniekam, un viņa stāvs kļuva par labi saskaņātu mērķi. Duels vērtās aukstasinīgā slepkavībā vēl jo vairāk tāpēc, ka visi zināja — Lermontovs nešaus, to viņš bija teicis iepriekš. Nogalināt liedza viņa dzejnieka sirdsapziņa. Lermontovs izšāva gaisā, bet Martinovs ilgi tēmēja (tik ilgi, ka sašūtišie sekundanti sauca: «Saujiet taču!»), un nogalināja dzejnieku.

Lermontova nāves vietā ir dolo-mīta piemineklis ar dzejnieka bistē — viņš te izskatās vecāks par sa-vienu gadiem. Kaut viņam nebija ne divdesmit septiņi. Apkārt pie-mineklim pie mietīņiem, kas allietī ložu formā, melnas ķēdes, stūros sēdošu griju atveidi, atgādinot ca-riskās Krievijas nebrīvi.

Mašuka kalna otrpusē nogāzē ir Lermontova pirmā apbedījuma vie-ta. Tai laikā nāvi divkaujā garīdz-niecība pielīdzināja pašnāvībai, tādēļ uz kapa nebija krusta, tikai vienkāršs akmens ar uzrakstu «Mi-hails». Pēc vecsmātes lūgumiem un pūlem dzejnieka mirstīgās at-liekas vēlāk pārveda uz ģimenes kapiem Penzas tuvumā.

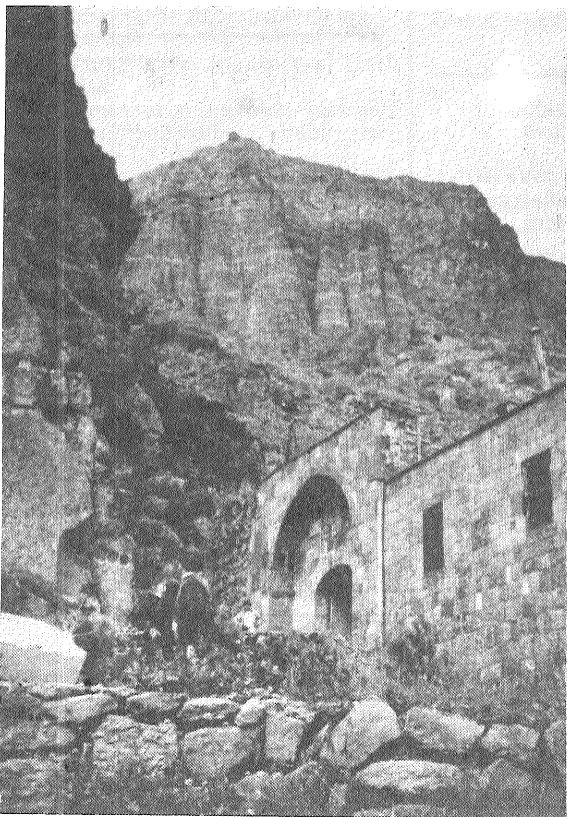
Pjatigorskā veidojas Lermontova kvartāls, kurā ietilps dzejnieka pē-dējās apmešanās namiņš ar zila-jiem slēģiem un melnāru jūmtu, ģenerāļa Verzilina nams, arī Marti-nova irēlā māja.

Viena istabā Verzilina namā ie-kārtota kā kildas diēnā. Izsmejot Martinova tiku ģērbties kā kal-nietim, Lermontovs atļāvās pateikt: «Lūk, atnācis mežonīgais kalnietis ar lielo kīnzaulu». Tik nenozīmīgs joks kļuva par temeslu divkaujai.

Sārtu ģērāniņu ielocē laukumā ar skalu uz tālīnajiem kalniem ir dzejnieka piemineklis. Tēlnieks Ope-kušins (arī Puškina piemineklā Maskavā autors) rādījis Lermontou sēdošu, it kā aizsāpnojušos ar puslasiņu grāmatu rokā.

Pēc Dagestānas APSR Tautas dzejnieka Rasula Hamzatova do-mām Kaukāzā ir divas virsotnes — Elbrus un Kazbeks, tomēr aug-stākā — Lermontovs.

Lermontovs pats rakstījis: «Kaukāza zilie kalni, sveicu jūs! Jūs tolojāt bērniņu manu; jūs ne-sāt mani savu mežonīgo kalnu mugurās, mākoņos mani ietērpāt, iūs pie debesīm mani nierađinā-iāt, un no tā laika vēl arvien sapņoju par jums un par de-be-sim.»

KAUKĀZA REDZĒJUMI

K. PRIEDIŠA' foto

